

V

VAKANOVIĆ, Antun

Briše se. Nije bio samo kao banski namjesnik politički agent-provokator i terorista, koji je demoralizirao čitavu zemlju, nego u toku čitave svoje karijere jedno ime koje se podudara s pojmom narodne sramote. Nema nikakva razloga da bi ušao u ELZ. Bit će obrađen u EJ, a i tamo, nažalost, samo konvencionalno.

VEBER-TKALČEVIĆ, Adolf

Kao što je redigirano.

I/3–8: Kao predstavnik »zagrebačke škole«, suprotstavlja se kultu pretjeranog folklora i arhaičkoj lingvističkoj koncepciji Frana Kurelca. Pišući svoje književne sastave više iz nacionalno-propagandističke pobude, on je jedan od osnivača hrvatske novelistike. (*Zagrebkinja, Avelina Bakranina ljuvezne zgode i nezgode* itd.)

VEROVŠEK, Anton

I/3–4 briše se. Potpuno suvišni detalji, da li je netko od glumaca prekinuo svoje angažmane u jednome gradu s time da je jednu sezonu djelovao na nekom drugom teatru.

VESNIĆ, Milenko

Glavni urednik naše enciklopedije Marko Kostrenčić promaknuo je ovog našeg Milenka u »književnika«. »Književnik« koji se u jednom svome feljtonu nad Hamletovim grobom »duboko zamislio«, i time se diskvalifikovao za vječna vremena kao književnik. Dosta je da se kaže da je bio političar.

I/5. »Poslanik kraljevine Srbije u Parizu 1904«. Bio je poslanik kraljevine Srbije u Parizu od 1904 dvadesetak i više godina, ubikvitaran tamo, kao tetanus bacil.

I/8–10 briše se.

VIDOVDANSKI USTAV

I/2. »Prvi ustav stare Jugoslavije, koji je izglasala Ustavotvorna skupština i sankcionirao kralj. Tako je on imao formu ustavnog pakta«.

Čisti besmisao da je on, to jest kralj, »imao formu ustavnog pakta«.

I/3–4.

»Stupio je na snagu 28. I. 1921 (na Vidovdan, zbog čega i nosi to ime)«.

27–28. januar je dan Svetoga Save, a nije Vidovdan, jer Vidovdan je 28. juni ili 28. lipnja. To je jedno. A zatim, kad se već spominje Vidovdanski ustav, i to, da je taj Vidovdanski ustav izglasan na Vidovdan, treba reći da je to dan Stejićevog atentata na kralja. Zatim: Vidovdanski ustav bio je izglasan, kao što je poznato, jednim jedinim glasom većine, i to glasom Ferhad-

bega Drage, koji je nekoliko godina kasnije nagrađen zbog svog tog čina kaznom od 20 godina robije. To je bilo, biva, kao iz zahvalnosti viših ustavnih faktora koji su imali »formu ustavnog pakta«. Zatim, kad se već govori o tome da je Ustavotvorna skupština izglasala Vidovdanski ustav, onda ne treba zaboraviti da je to bila krnja skupština, uz apstinenciju HRSS, pa prema tome Vidovdanski ustav nije imao nikakve kvalifikovane većine, i da je istoga dana kad je stupio na snagu bilo poništeno 49 komunističkih mandata, pak prema tome to ustavno uređenje nije bilo ni monarhističko ni unitarističko, nego apsolutno, što se ponovno (I/9–10) ističe tek da je Jugoslavija postala apsolutna monarhija tek kada je ukinut taj ustav 6. I. 1929. Prema tome bacite ovo u koš i napišite nešto o Vidovdanskom ustavu što se može štampati. Klasičan primjer, kako se kod nas radi, a da to nisam imao u ruci bilo bi tako štampano i opet bismo bili izgubili jedan štampani arak.

VINCENC IZ KASTVA

Apsolvirali smo ga sa četiri reda, a nekim potpuno nevažnim pojavama posvećujemo po 70 redaka. Neka se nešto citira ili prepiše iz mojih tekstova o tome slikaru.

VINKOVIĆ, Benko

Zagrebački biskup (Jastrebarsko, 1581 - Zagreb, 2. XII. 1662). Rektor hrvatsko-ugarskog kolegija u Bologni, osnivač bečkog hrvatskog kolegija, kontrareformacioni propovjednik. Kao zastupnik hrvatsko-ugarskog sabora u Požunu 1625 branio je pripadnost Međimurja Hrvatskoj. Napisao prvu historiju zagrebačke biskupije.

VIŠNJIĆ, Filip

Kao što je redigirano.

I/2–3: Izgubivši vid u djetinjstvu od boginja, kao slijepac guslar pjevao je Bosnom, a 1809 prešao u Srbiju. Opjevao je sve peripetije Prvog srpskog ustanka, a poslije sloma 1813 prebjegao u Srijem. 1815 Vuk Karadžić zapisuje njegove pjesme, koje su ostale živim svjedočanstvom ustanka. Njegove originalne pjesme o Prvom srpskom ustanku (kao Početak bune protiv dahija i Boj na Mišaru itd.), odlikuju se snažnim imaginativnim izrazom fantastikom i originalnom interpretacijom neposrednih historijskih događaja.

I/7–9 briše se. Ostaje kao što je gore redigirano.

VODNIK, Valentin

Kao što je redigirano.

I/8–18: Vodnik slavi Napoleona kao vjesnika slobode. Njegove knjige mogu se smatrati kao osnova školskog rada na slovenskom jeziku. Poslije Napoleonova poraza umirovljen od austrijskih vlasti, sumnjičen i optuživan kao frankofil, V. se povlači iz javnog života i posvećuje znanstvenom radu.

Za Vodnika 67 redaka je suviše.

I/19–25 i II/1–12 da se bitno skрати.

VODUŠEK, Božo

Braćo moja, ovako se ne može pisati: »Dao je jednu osebniju atmosferu u kojoj se ruše kulise« itd.

Predlažem da se briše I/1–4.

VOJNOVIĆ, Ivo

I/1–2. Prvim svojim proznim radovima, V. piše uglavnom u tradiciji hrvatskoga realizma, a po svojim scenskim motivima jedan je od preteča hrvatske Moderne. Iako se u svom novelističkom i pjesničkom djelu pozabavio i ostalim temama, V. je prije svega lirski apologet Dubrovnika, koji je uveo u našu dramsku književnost elemente neoromantizma i simbolizma. Uz naglašeni konzervativni patos, njegovo stvaranje karakterizira psihološka analiza, a pod uticajem D'Annunzija sklonost za simboliziranje pejzaža. Poslije Ekvinocija (da se provjeri, mislim da je to bilo god. 1895), Dubrovačka trilogija (*Allons enfants, Suton, Na taraci*) zapravo je dramska kronika o propasti dubrovačke Republike: historijski trenutak ulaska Francuza u Dubrovnik, propadanje deklasirane vlastele i njeno nesnalaženje u okviru političke i socijalne problematike na prijelazu stoljeća. Djela: *Novele, Perom i olovkom, Ksanta*; drame *Smrt majke Jugovića, Gospođa sa suncokretom, Lazarovo vaskrsenje, Maškarata iz Podkuplja*.

VOJNOVIĆ, Konstantin

Ako je nešto važno u političkoj karijeri K.V., onda je to da je izvjesio prvi hrvatski barjak na splitskoj vijećnici, kada su bili poraženi autonomaši. To da se vidi! Otac Ive.

VOJNOVIĆ, Luj

I/1-4. Pravnik, publicist (1864-1951). Kao dubrovački advokat stupio u službu crnogorskoga kneza Nikole (1896); crnogorski poslanik kod Vatikana (1901-02); odgojitelj prinčeva na kraljevskim dvorovima u Beogradu i Sofiji (da se vidi koje to godine!); crnogorski delegat na londonskoj konferenciji (1913); u službi srpske vlade u Rimu i Parizu (1915-34). Djela: Da se vidi koje su godine pojedina djela objavljena! Ostavlja se samo *Pad Dubrovnika; La Dalmatie; L'Italie etc. i L'histoire de Dalmatie*.

VONČINA, Ivan

I/4–5.

»1861 izdaje Svijet i zalaže se za sporazum Hrvata sa Schmerlingom.«

Šta je Svijet, koja vrsta publikacije, to da se kaže expressis verbis, jer nitko o tome pojma nema, a naročito pak ne o tome što je bio ili biti mogao »sporazum Hrvata sa Schmerlingom«??

I/9–10.

Rečeno je u hiljadu i jednoj napomeni da ne treba da pišemo zagonetno ni mutno! Bio je bliz Mažuraniću »iako se nije u svemu s njime slagao« ?? U čemu se nije slagao i što znači biti bliz M. Samostalnoj narodnoj stranci?

VRAZ, Stanko

I/2–4. Da se vidi kako to stoji s njegovim slovenskim opusom! Nije tačno da se njegovo slovensko lirsko djelo može svesti na ništavnu frazu: »Svoje prve radove (pjesme) pisao je na slovenskom« itd., jer njegov opus lirske poezije pisane slovenskim jezikom iznosi dvije knjige. Osim toga ne treba zaboraviti niti na korespondenciju Vraz-Prešern, koja i danas još, iz slovenske perspektive, predstavlja neuralgičan slučaj.

I/17–22. Da se prestilizuje: Njegova lirika inspirirana je romantičnom erotikom u stilu i u modi vremena, posvećenom imaginarnim ljubavnim idealima.

VRHOVAC, Maksimilijan

I/3. Briše se. Daje mu se atribut biskup zagrebački, a nikakav kulturni i politički radnik.

I/4–5–6. Da se prestilizira: Vrhovac, preteča ilirizma, jedna od najznačajnijih pojava prosvjetiteljstva, napustio je oficirsku karijeru i završivši filozofske i teološke nauke u Beču i Bologni, 1785 postao rektor teološkog sjemeništa u Zagrebu, a 1786 rektor teološkog sjemeništa u Pešti.

I/11–13 da se prestilizuje: Osjetivši opasnost od mađarske agresivnosti, a naročito od lingvističkog imperijalizma, on je u Gornjem domu mađarskoga sabora, braneći hrvatski jezik odlučno se opro zahtjevu da službeni latinski u Hrvatskoj bude zamijenjen mađarskim (1790). Da bi mogao zamijeniti latinski jezik on je uznastojao da osposobi hrvatski jezik za administrativnu službu i tako je osnovao 1794 u Zagrebu svoju štampariju.

I/19–22. Provjeriti i prestilizirati ab ovo! Vrhovac je i danas, u smislu najrecentnijih francuskih historiografskih radova o ulozi francuske masonerije, iz suvremene francuske perspektive, jedan od najistaknutijih masonskih ideologa! Čitava afera oko Martinovićeve zavjere i pogibije, ovdje nije ni spomenuta. Nije on bio »prikazivan kao prevratnik i opasan literat« zato, jer je osnovao svoju štampariju, nego zato, jer je zaista sudjelovao u Martinovićevoj konspiraciji.

I/24–25 i II/1–2 može se brisati. To nije važno.

Maksimir da se ostavi.

VUČETIĆ, Šime

Saša Vereš, po svoj prilici. Piši ma što.

I/3–6 briše se rezolutno.

I/9. Da li se ta knjiga zove »Krležino književno djelo« ?? Nisam siguran. A ako već ulazi »Hrvatska književnost od 1914–41« trebalo bi isto tako i datirati »Hrvatsku književnu

...